

Lekmannarevisorernas granskningsrapport enligt 10 kap 13 § aktiebolagslagen

GRANSKNINGSRAPPORT

Till årsstämman i

Vätternvatten AB

Org nr 559149-1716

Vi, av fullmäktige i Kumla kommun och Örebro kommun utsedda lekmannarevisorer, har granskat Vätternvatten ABs verksamhet för år 2019.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorns ansvar är att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen samt god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Samplanering har skett med bolagets auktoriserade revisor och en särskild granskningsredogörelse har upprättats.

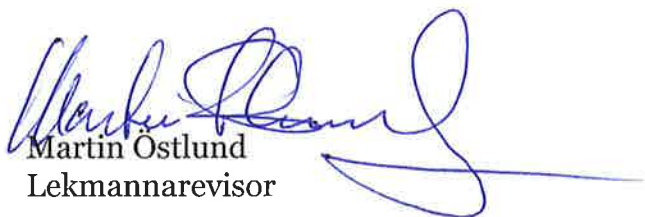
Vi anser att de revisionsbevis vi inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden nedan.

Vi bedömer att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi bedömer därtill att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Örebro den 3/3 2020

Nils Gunnarsson
Lekmannarevisor

Martin Östlund
Lekmannarevisor

Gransknings- redogörelse grundläggande lekmannarevision 2019

Vätternvatten AB

Johan Tingström

Magdalena Bergfors

Innehållsförteckning

Inledning	2
Granskning av ändamål	4
Granskning av verksamhetens ekonomiska resultat, effektivitet och kvalitet	9
Granskning av intern kontroll	11
Offentlighetsprincipen, offentlig upphandling m m	13
Sammanfattning	14

Inledning

Bakgrund

Lekmannarevisorernas granskning avseende Vätternvatten AB, org nr 559149-1716 för verksamhetsåret 2019 presenteras i det följande.

Uppdragets omfattning

Lekmannarevisorns arbete regleras i Aktiebolagslagens 10 kap. Regelsystemet trädde i kraft verksamhetsåret 1999.

Lekmannarevisorns uppgift är att granska så att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om bolagets interna kontroll är tillräcklig. Granskningen skall vara så ingående och omfattande som god sed vid detta slag av granskning kräver.

Lekmannarevisorn skall följa de anvisningar som meddelas av bolagsstämman, såvida de inte strider mot lag, bolagsordning eller god sed.

Lekmannarevisorn skall efter varje räkenskapsår lämna en granskningsrapport till bolagsstämman. Granskningsrapporten skall lämnas till bolagets styrelse senast tre veckor före bolagsstämman.

Nedan redogörs för utförd granskning avseende verksamhetsåret 2019.

Samverkan

Lekmannarevisorerna samt den valde auktoriserade revisorn har samverkat i revisionen för att utnyttja de samlade resurserna för att åstadkomma en kvalitativ och effektiv revision.

Genom att göra en gemensam planering, granskning samt rapportering har de samlade revisionsresurserna använts effektivt, vilket gett samordningsvinster för revisionen totalt.

Planering

Granskningen av Vätternvatten AB för räkenskapsåret 2019 inriktas på uppföljning och granskning avseende de frågor som rör lekmannarevisorns uppgifter och som bedöms vara av särskild vikt.

Granskningen har inriktats på att kartlägga och följa upp att styrelse och VD följer fastställda direktiv och regler, såväl interna som externa. Granskningen omfattar även uppföljningen av huruvida bolaget uppdaterat/kompletterat med dokument/rutiner enligt tidigare års granskningar. Granskningsområden har valts utifrån bedömd väsentlighet och risk.

Vi har inte fått några särskilda granskningsanvisningar av bolagsstämman.

Den prioritering av granskningen som gjorts har utmynnat i att insatsen under 2019 i huvudsak har inriktats på att konstatera huruvida bolaget har förutsättningar och ramverk som knyter an till det kommunala ändamålet med verksamheten.

Nedan redovisas utförda granskningsinsatser samt slutliga bedömningar avseende granskningens resultat.

Riskanalys

Vår bedömning av de väsentligaste risker som är kopplade till bolagets ändamål, god ekonomisk hushållning och interna kontroll är enligt nedan.

Ändamål

- Bolagets ledning och styrning utifrån bolagsordning och ägardirektiv
- Bolagets uppföljning av bolagsordning och ägardirektiv

God ekonomisk hushållning

- Långsiktig planering och uppföljning

Intern kontroll

- Organisation och förvaltning som har en ändamålsenligt internkontroll för att upptäcka väsentliga fel och brister i den löpande förvaltningen av verksamheten

Nedan följer resultatet av den grundläggande granskningen.

Granskning av ändamål

Bolagsordningen

Är bolagsordningens beskrivning av föremålet för bolagets verksamhet, angivet till sin art, samt beskrivningen av ändamålet med verksamheten så utformat att det inte råder tveksamheter angående vilken verksamhet som bolaget skall bedriva? Är bolagsordningen anpassad till kommunallagens krav?

Beskrivning

Bolagsordningen fastställdes av kommunfullmäktige i Laxå kommun 2017-10-18, i Hallsbergs kommun 2017-10-23, i Örebro kommun 2017-11-22, i Lekebergs kommun 2017-11-27 och i Kumla kommun 2017-11-27 samt av bolagets bolagsstämma 2018-05-07. Enligt Kommunallagens 10 kap 3 § ska fullmäktige i de fall en kommun eller en region lämnar över skötseln av en kommunal angelägenhet till ett helägt kommunalt bolag behandla ett antal punkter. Dessa redovisas för bolaget nedan.

1. Ett kommunalt ändamålet

3. Verksamhet

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att projektera, uppföra, driva och underhålla vattenförsörjningsanläggningar.

Bolaget har vidare till föremål för sin verksamhet att producera och distribuera vatten, äga och förvalta fast och lös egendom samt därmed sammanhängande verksamhet.

Bolaget är skyldigt att utföra de uppdrag som bolaget tilldelas gemensamt av Hallsberg kommun, Kumla kommun, Laxå kommun, Lekeberg kommun och Örebro kommun inom ramen för kommunernas kompetens.

4. Ändamål

Bolaget har till ändamål att, inom ramen för den kommunala likställighetsprincipen, på ett långsiktigt, socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart sätt ansvara för och främja en god vattenförsörjning till Hallsberg kommun, Kumla kommun, Laxå kommun, Lekeberg kommun och Örebro kommun med syfte att skapa största möjliga samhällsnytta.

Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla aktieägarna.

2. De kommunala befogenheterna som utgör ram för verksamheten

Ingår i 3 § Verksamhet och 4 § Ändamål.

3. Att fullmäktige ska utse samtliga styrelseledamöter

8. Styrelse

Styrelsen ska bestå av lägst 4 och högst 12 styrelseledamöter med lägst 1 och högst 5 suppleanter.

Kommunfullmäktige i Hallsberg kommun utser högst 1 styrelseledamot och 1 suppleant.

Kommunfullmäktige i Kumla kommun utser högst 2 styrelseledamöter och 1 suppleant.

Kommunfullmäktige i Laxå kommun utser högst 1 styrelseledamot och 1 suppleant.

Kommunfullmäktige i Lekeberg kommun utser högst 1 styrelseledamot och 1 suppleant.

Kommunfullmäktige i Örebro kommun utser högst 2 styrelseledamöter och 1 suppleant.

Samtliga styrelseledamöter och suppleanter utses för tiden från den ordinarie bolagsstämma (årsstämma) som följer närmast efter det att val till kommunfullmäktige förrättats till slutet av den ordinarie bolagsstämma (årsstämma) som följer efter det att nästa val till kommunfullmäktige hållits.

4. Att fullmäktige får ta ställning till sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt

5. Underställningsplikt till kommunen

Bolaget ska bereda kommunfullmäktige i Hallsberg kommun, Kumla kommun, Laxå kommun, Lekeberg kommun och Örebro kommun möjlighet att ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas.

13. Bolagsstämmans kompetens

Bolagsstämman har att fatta beslut i sådana frågor för bolagets verksamhet som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt efter det att frågan har behandlats av kommunerna enligt § 5 ovan.

5. Att fullmäktige ska utse minst en lekmannarevisor

10. Lekmannarevisor

Kommunfullmäktige i Örebro kommun och kommunfullmäktige i Kumla kommun utser en lekmannarevisor var.

6. Att allmänheten får insyn i den verksamhet som genom avtal lämnas över till privata utförare

Finns inte med i varken bolagsordning, ägardirektiv eller bolagspolicy.

Bolagsordningen innehåller, utöver det som Aktiebolagslagen och Kommunallagen kräver, även hembudsklausul (15 §), inspektionsrätt för kommunerna (16 §) samt ändring av bolagsordning (17 §).

Granskningskommentar

Vi bedömer att bolagsordningen uppfyller lagens krav. Däremot kan vi i vår granskning inte se att punkt 6 i Kommunallagens 10 kapitel 3 § har behandlats av fullmäktige.

Vi bedömer även att bolagets ändamål är beskrivet på ett sådant sätt att uppdraget är tydligt och avgränsat.

Vår bedömning är att verksamheten har bedrivits i enlighet med föremål och ändamålsbeskrivning i bolagsordningen. Granskingen föranleder inga ytterligare kommentarer.

Ägardirektiv och bolagspolicy

Har ändamålsbeskrivningen konkretiserats i av kommunfullmäktige beslutad bolagspolicy eller ägardirektiv? Inryms ändamålsbeskrivning i bolagsordningens motsvarande beskrivning? Är ägardirektiven fastställda på bolagsstämma? Är dessa beskrivningar utformade på ett sådant sätt att de är entydiga och utgör ett hjälpmedel för styrelsen vid styrning av verksamheten?

Beskrivning

Ägarstyrning sker genom bolagsordning, ägardirektiv, aktieägaravtal och bolagspolicy. Det finns dock ingen skrivning i varken bolagsordning eller ägardirektiv om att bolaget ska följa Bolagspolicy för Örebro kommun och bolagspolicyn är därför inte formellt bindande för bolaget.

Enligt aktieägaravtalet är ägardirektiv som beslutats av fullmäktige i samtliga ägarkommuner automatiskt bindande för bolaget, d.v.s. utan att bolagsstämman behöver bekräfta besluten. Dock står i bolagets ägardirektiv att det för att det ska vara bindande för bolaget ska fastställas på bolagsstämma. På bolagsstämman 2019-05-06 godkände bolaget ägardirektiv.

Ägardirektiven innefattar nedanstående

1. Bolaget som en del av den kommunala organisationen
2. Kommunernas direktivrätt
3. Kommunernas ledningsfunktion
4. Sekretess
5. Bolagets verksamhet
6. Bolagets ändamål
7. Fullmäktiges ställningstagande

8. Förvaltningsberättelsen
9. Granskningsrapporten
10. Ekonomiska mål
11. Finansiering
12. Information och ägardialog
13. Budget och verksamhetsplan
14. Övriga uppgifter för kommunal koncernredovisning och budget
15. Taxa för utlämnande av allmänna handlingar
16. Arkivreglemente
17. Bolagsstämma

Budget för bolaget ska, enligt Bolagspolicy för Örebro kommun, utgå från kommunfullmäktiges årliga budget direktiv för bolagens verksamhet. Dessa budgetdirektiv ingår som en del av kommunfullmäktiges årliga beslut om övergripande strategi med budget (ÖSB). Som nämnts tidigare är bolaget inte formellt bunden av bolagspolicy och därmed inte heller av ÖSB. Bolaget har trots det bedrivit verksamheten enligt ÖSB.

Bolagets verksamhetsmål enligt ÖSB.

Verksamhet

Bolaget har till uppgift att projektera, uppföra, driva och underhålla vattenförsörjningsanläggningar samt att producera och distribuera vatten, äga och förvalta fast och lös egendom samt därmed sammanhängande verksamhet.

Bolaget har ett ekonomiskt råd där samtliga ekonomichefer från ägarkommunerna ingår. Ägarna får på så vis löpande information om pågående verksamhet. Enligt uppgift från bolaget kommer även VD och projektchef att besöka samtliga ägarkommuners kommunstyrelse eller kommunfullmäktige under 2020 för att informera om bolagets verksamhet.

Granskningskommentar

Vår bedömning är att bolaget har en tillfredsställande återrapportering av mål och åtaganden utifrån ägardirektiv. Vi anser dock att det i ägardirektivet bör framgå hur bolaget ska hantera Örebro kommuns direktiv och uppdrag i ÖSBn samt eventuella andra direktiv från övriga delägare.

Verksamhetsmål

Inryms all bolagets verksamhet i de beskrivningar av föremål och ändamål som angivits i bolagsordning, ägardirektiv etc? Sker avstämningar/uppföljningar av huruvida ändamålet uppfylls?

Se ovan under rubriken Ägardirektiv och bolagspolicy.

Kommunallagen

Inryms den verksamhet som överlämnats till bolaget inom ramen för den kommunala kompetensen och övriga regler (självkostnads-, likställighets-, lokaliseringsprincipen) enligt kommunallagen?

Beskrivning

Bolagen har genom 5 och 13 §§ i bolagsordningen fått begränsningen i hur verksamheten får bedrivas (se ovan). Vad som menas med avses med principiell beskaffenhet eller annars större vikt specificeras i aktieägaravtalet.

Bolaget har, enligt 3 § i bolagsordningen, till ändamål att, inom ramen för den kommunala likställighetsprincipen, på ett långsiktigt, socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart sätt ansvara för och främja en god vattenförsörjning till ägarkommunerna.

Granskningskommentar

Vi har i vår granskning inte funnit något som visar på att verksamheten bedrivits oförenligt med ovanstående begränsningar. I bolagsordningen nämns den likställighetsprincipen. Vi noterar att de övriga kommunalrättsliga principer inte anges. Vi anser att dessa bör ingå i ett kommunalt ägt bolags bolagsordning.

Bolagets verksamhet inryms inom ramen för den kommunala kompetensen.

Affärsidé

Har de övergripande beskrivningarna av ändamål omformulerats till en skriftligt dokumenterad, mätbar, affärsidé/affärsplan som fastställts av styrelsen? Överensstämmer affärsidén med verksamhetens ändamål? Är affärsidén känd i organisationen? Finns strategier/handlingsplaner för att uppnå affärsidén? Sker uppföljningar/avstämningar?

Inga granskningsåtgärder planerade.

Granskning av verksamhetens ekonomiska resultat, effektivitet och kvalitet

Kundtillfredsställelse och kvalitet

Finns rutiner för information till/kommunikation med kunder och övriga intressenter?
Finns av styrelsen fastställda mätbara mål för kundtillfredsställelse och policy för kvalitetsarbete, är dessa kända i organisationen och sker mätning av måluppfyllelse?

Inga granskningsåtgärder planerade.

Nyckeltal/jämförelsetal

Tillämpas uppföljning av strategiskt viktig information för verksamheten (måluppfyllelse och verksamhetsutveckling) genom nyckeltal såväl över tiden som jämförelse med andra företag?

Inga granskningsåtgärder planerade.

Budget och flerårsprognos

Finns rutiner för upprättande av budget och prognoser med uppföljning? Kan uppföljningen ske på samtliga ansvarsnivåer? Analyseras orsaker till avvikelser? Är säkerheten i budget och prognoser tillfredsställande? Är medarbetare informerade om vilka ekonomiska resultat och prestationer som ska uppnås?

Beskrivning

Bolaget upprättar årligen budget. 2019 års budget fastställdes av styrelsen 2019-01-25. Denna följs upp på styrelsemöten i samband med att delårs- och årsbokslut upprättas.

Budgeterat resultat efter finansiella poster 2019 uppgår till 0 kr och utfallet till 0 kr. Under året har pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar om 8,6 mnkr aktivierats.

Granskningskommentar

Vi bedömer att rutinen avseende budgetarbetet och den ekonomiska uppföljningen är ändamålsenlig.

Övrig uppföljning av effektivitet och kvalitet

Tillämpar bolaget några andra rutiner för uppföljning av effektivitet och kvalitet i sin verksamhet?

Inga granskningsåtgärder planerade.

Avkastningskrav

Uppnår företaget av fullmäktige ställda avkastningskrav?

Inga granskningsåtgärder planerade.

Granskning av intern kontroll

Organisation och bokföring

Finns av styrelsen fastställd beskrivning av organisationen (organisationsplan/organisationsschema) med övergripande beskrivning av ansvar och befogenheter? Är budget och redovisning uppbyggd så att uppföljning sker på olika ansvarsnivåer? Är företaget organiserat så att ett rimligt mått av ansvar har förts ut i organisationen?

Beskrivning

EY har granskat väsentliga processer och kontroller samt attestrutiner. Granskningen resulterade inte i några anmärkningar.

Granskningskommentar

Utifrån EY:s granskning och vår genomgång av bolagets styrdokument bedömer vi att bolaget har ändamålsenlig redovisning och ansvarsuppdelning.

System för internkontroll

Finns en samlad beskrivning som klargör internkontrollens syfte och innehåll, organisation och ansvar, riskområden och former för uppföljning? är utformningen av internkontrollsystemet baserat på en riskanalys (identifiering och värdering)?

Se ovan.

Attestinstruktion/delegationsordning

Finns ändamålsenlig attestinstruktion/delegationsordning?

Inga granskningsåtgärder planerade.

Styrelsens uppgifter och arbetsordning

Är av styrelsen beslutad arbetsordning, VD-instruktion och rapporteringsinstruktion (ABL 8:5) ändamålsenliga och anpassade till företagets behov och förutsättningar?

Beskrivning

Arbetsordning för styrelse respektive instruktion för VD inklusive rapportinstruktion fastställdes av styrelsen 2019-01-25 .

Granskningskommentar

Lagkrav på arbetsordning för styrelsen och VD-instruktion upphävdes 2014. Vi anser att det är positivt att bolaget fortsatt tagit fram dessa dokument.

Bedömningen är att styrelsens arbetsordning och VD-instruktion inklusive rapportinstruktion är ändamålsenliga och anpassade till bolagets behov och förutsättningar.

Finanspolicy

Tillämpar företaget en av styrelsen fastställd finanspolicy som till sin omfattning och detaljeringsgrad är anpassad till företagets behov? Innehåller finanspolicyn krav om frekvent rapportering?

Inga granskningsåtgärder planerade.

Personal

Finns personalpolicy, plan el liknande som tillförsäkrar personalens kompetensutveckling och kompetensförsörjning för verksamheten? Är personalpolicyn antagen av styrelsen? Upprättas personalredovisning med information om frånvaro, utbildningsnivå etc. Sker mätningar av personalens attityd till sitt arbete, ledning, trivsel etc.

Inga granskningsåtgärder planerade.

IT-säkerhet och IT-strategi

Finns IT-säkerhetsregler där bl a åtkomstbehörigheter framgår? Har företaget någon form av planering över hur verksamheten skall fungera vid kortare eller längre avbrott i IT-systemen? Finns en fastställd IT-strategi?

Inga granskningsåtgärder planerade.

Offentlighetsprincipen, offentlig upphandling m m

Tryckfrihetsförordningen och sekretesslagen

Hanteras handlingar enligt de grunder som gäller för allmänna handlingars offentlighet i 2 kap. tryckfrihetsförordningen och sker diarieföring i enlighet med 15 kap. sekretesslagen? Finns styrelsebeslut angående delegering till lämplig befattningshavare av utlämnande av allmänna handlingar?

Inga granskningsåtgärder planerade.

Arkivlagen

Uppfyller företagets rutiner för arkivering reglerna i arkivlagen?

Inga granskningsåtgärder planerade.

Offentlig upphandling

Finns en upphandlingspolicy och uppfyller den kraven enligt LOU eller tillförsäkras på annat sätt att LOU följs?

Inga granskningsåtgärder planerade.

Speciell lagstiftning

Bedriver bolaget verksamhet som omfattas av särskild lagstiftning och, i så fall, bedöm om denna särskilda lagstiftning efterlevs?

Inga granskningsåtgärder planerade.

Övrigt

Finns övriga av styrelsen fastställda grundläggande policydokument som krävs mot bakgrund av verksamhetens omfattning och karaktär eller med anledning av särskilda krav från ägaren?

Inga granskningsåtgärder planerade.

Sammanfattning

Den sammanfattande bedömningen för 2019 är att vi inte har någon anledning till anmärkning mot huruvida bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig. Vi har inte heller någon synpunkt på bolagets agerande i förhållande till det kommunala ändamålet med verksamheten.

Vi avlämnar därför granskningsrapport utan anmärkningar.

Örebro den 3/3 2020

Nils Gunnarsson

Lekmannarevisor

Martin Östlund

Lekmannarevisor

Biträde:

Johan Tingström

Auktoriserad revisor

PwC

Magdalena Bergfors

Sakkunnigt biträde

PwC

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av lekmannarevisorerna för Vätternvatten AB enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av lekmannarevisionsplanering från den 2020-02-06. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

